

GONZÁLEZ DAVIES, Maria.

Multiple Voices in the Translation Classroom

Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2004.

Amb *Multiple Voices in the Translation Classroom*, la pedagogia entra a les classes de traducció. Una pedagogia que escolta les veus d'alumnes, professors, teòrics, investigadors, professionals i altres agents del sector. Un centenar d'idees i materials per a les classes, elaborats amb criteris pedagògics i psicològics perquè els docents, a més del rol d'experts en l'àmbit que ensenyen, esdevinguin experts en didàctica i assumeixin el rol de dinamitzadors i orientadors en l'aprenentatge dels estudiants. Amb les idees del llibre es treballa en un context de classe més interactiu que supera, en paraules de l'autora, «l'obsolet» i «improductiu» enfocament clàssic de «read and translate».

El llibre es divideix en dues parts, una de més teòrica i una de més pràctica i molt més extensa. La primera fa referència als principis formatius en què es basen l'enfocament pedagògic i els procediments de traducció que s'exposen a la segona part del llibre. Cadascuna de les parts es divideix en dos capítols. El primer capítol de la primera part introdueix els enfocaments principals que hi ha en la formació dels traductors. Entre d'altres, s'esmenten l'enfocament humanístic, el comunicatiu, l'aprenentatge cooperatiu i el constructivisme social. El segon capítol de la primera part és dedicat als rols dels docents i estudiants.

La segona part és més pràctica, amb una sèrie d'exercicis (procediments de traducció) que es poden aplicar directament en moltes assignatures d'estudis de traducció, o bé poden servir de punt de partida per idear-ne d'altres per a contextos específics. Les idees que es proposen són de tres tipus: activitats puntuals, tasques (sèries d'activitats) i projectes (activitats i tasques enllaçades). Per a cada procediment s'indiquen de manera clara i sintètica els objectius, el nivell que han de tenir els estudiants per fer-lo, la distribució dels estudiants (per parelles, per

grups, etc.), el temps aproximat, una descripció pas a pas de l'activitat i exemples de materials que es poden fer servir. Sovint s'inclouen també útils explicacions sobre els aspectes teòrics de l'exercici.

En el primer capítol de la segona part es treballa la presa de consciència del rol del traductor i els diferents enfocaments amb què s'han plantejat les traduccions. A partir de vint activitats i quinze tasques s'estableixen relacions entre traducció i lingüística i entre traducció i estudis culturals. El segon capítol de la segona part conté procediments concrets per millorar la competència dels estudiants en tres àrees: lingüística (amb quinze activitats), enciclopèdica (amb onze activitats i una tasca) i de transferència (amb vint-i-dues activitats i tres tasques). En aquest segon capítol també s'inclouen altres tasques i la descripció de dos projectes. Concretament, un projecte de traducció d'un calendari per a una ONG i un projecte de traducció molt atractiu de literatura infantil a la web. De fet, un element que comparteixen activitats, tasques i projectes és el component lúdic que, com diu l'autora, és clau per a la motivació i «per a la reducció de la inhibició i per desfer bloquejos creatius».

Val a dir que els plantejaments pedagògics que es presenten en aquest llibre, com el que esmentem al final del paràgraf anterior, no han arrelat del tot encara en la pedagogia de la traducció, com ho posa de manifest la manca de bibliografia que hi ha sobre la dinàmica de les classes de traducció. Aquest llibre ajuda a omplir aquest buit pedagògic i ho fa amb activitats pràctiques que ja s'han provat i han funcionat en classes reals. Aquest detall important considero que és una garantia de la viabilitat de les propostes, i per això he decidit incorporar-ne algunes, adaptades amb materials propis, a les meves classes de traducció general i de

traducció especialitzada. De fet, les idees del llibre poden servir per a assignatures de llengua per a traductors, traducció directa i inversa, traducció general i especialitzada, i fins i tot per a classes d'interpretació.

Aquest llibre materialitza una vella i bella idea comentada entre col·legues en tants congressos: l'elaboració d'un banc d'activitats didàctiques per a classes de traducció. Per fi algú posa mans a l'obra i presenta un llibre de propostes. Haurem de veure l'evolució de les següents edicions del llibre. Potser alguna podria dur adjunta una versió en format electrònic que permetés fer les cerques no tan sols pel títol de l'activitat (com permet actualment l'índex del llibre), sinó també per tipus de tècnica pedagògica, per

tipus de materials, per gèneres documentals, per duració de l'activitat, etc.

La veritat és que aquest llibre arriba en un moment molt oportú, perquè tots els docents ens trobem en la necessitat d'adaptar els nostres materials a la nova dinàmica pedagògica que s'impulsa amb la reforma de l'Espai Europeu d'Educació Superior, i aquest llibre és una eina de consulta imprescindible si volem dissenyar classes en què el procés d'aprenentatge se centri realment en l'estudiant i en la seva autonomia.

Olga Torres

Universitat Autònoma de Barcelona
Departament de Traducció i
d'Interpretació

HERNANDO DE LARRAMENDI, M.; FERNÁNDEZ PARRILLA, G.; AZAOLA PIAZZA, B.
Autobiografía y literatura árabe

Cuenca: Escuela de Traductores de Toledo/Ediciones de la Universidad de Castilla la Mancha, 2002. 311 p.

Una de las pocas cosas por las que nos podemos felicitar todos aquellos que trabajamos con la traducción del árabe al español es tener la suerte de poder contar con una institución como la Escuela de Traductores de Toledo. Esta afirmación atañe no sólo a las actividades que la Escuela desarrolla a lo largo del año (seminarios y talleres de traducción, ciclos de conferencias, cursos monográficos, documentación e investigación, etc.) sino también y muy especialmente a la calidad e interés de sus publicaciones. Este es, ni más ni menos, el caso de su penúltimo título, *Autobiografía y literatura árabe*, que tal y como ya ha sucedido con algunos de los libros publicados anteriormente por la Escuela (véase, por ejemplo, *Traducir al otro: traducción, exotismo, poscolonialismo* o *La traducción de la literatura árabe contemporánea: antes y después de Naguib Mahfuz*) llena magistralmente un vacío en la reflexión de un tema clave dentro de los estudios árabes. La obra en cuestión, elaborada a partir de los trabajos presentados en

el encuentro internacional *La memoria del futuro. Literatura y autobiografía* que la propia Escuela de Traductores organizó en el año 2000, reúne una veintena de artículos divididos en tres partes más un epílogo en el que se reproduce el diálogo entre Bernardo Atxaga y Mohamed Chukri, ambos invitados de honor del encuentro. En la primera parte del libro, titulada «Nuevas tendencias autobiográficas», se intenta exponer por dónde y hacia dónde transcurre la escritura autobiográfica en las literaturas árabe y europea actuales. Aquí cabe destacar las aportaciones de los profesores de las Universidades de Barcelona y Málaga, respectivamente, Anna Caballé y Manuel Alberca, en torno a la función del relato autobiográfico en tanto que género y los lazos no siempre directos que se establecen entre la recreación de un pasado individual y la ficción narrativa. Asimismo, Omar Halli, de la Universidad Ben Zühr de Agadir (Marruecos), ofrece una tipología de la autobiografía en la literatura árabe moderna basada en una triple división: